

LUENTOLYHENNELMÄ / SYNOPSIS

SOA – Uusi ajattelutapa
Antti Holmroos, VM

SOA tai palvelukeskeinen arkkitehtuuri on juurtunut konsulttien jargoniin ja on vakiintunut myös julkishallinnon keskustelussa. Odotukset tätä uudehkoa kolmikirjaimista lyhennettä kohtaan ovat kautta linjan suuret, eikä ainakaan vielä ole ilmaantunut vakavia haastajia tälle konseptille. Myös ohjelmistoteollisuuden valtavirta näyttää omaksuneen SOA-lähestymistavan ainakin hypetyksessään.

Mutta mitä on tämä SOA ja mikä sen merkitys on toiminnan ja tietojenkäsittelyn kehittämisen kannalta julkishallinnossa? Monilla muilla toimialoilla SOAa on sovellettu toimintaan jo useamman vuoden ajan. Tärkeimmäksi syyksi SOAan siirtymiselle organisaatiot mainitsevat jossain määrin yllätyksellisestikin sen, että SOAn avulla järjestelmien muutokset on toteutettavissa nopeammin ja edullisemmin. Julkishallinnossa, jossa varsinkin kunnallisen palvelutoiminnan alalla rakenne- ja palveluiden uudistukset ja yleensäkin kiihtyvät muutokset ovat arkipäivää, voisi SOAlla olla ratkaiseva merkitys mikäli sillä kyettäisiin madaltamaan rakenne- ja organisaatiomuutoksien kynnyksiä ja joustavoittamaan julkishallinnon palvelurakennetta.

SOA lupaa yhteentoimivuutta, yhteiskäyttöisyyttä, organisaatorajat ylittävien palvelujen järjestämistä helposti sekä kustannustehokkuutta. Se uudistaa vanhentuneet sovellukset ja paljon muita hyviä asioita. Miten SOAa tulisi lähestyä ja miten sen hyödyt voidaan ulosmitatata? Mitä riskejä siihen liittyy ja mikä voi mennä vikaan?

KuntaIT-toiminnassa SOA on valikoitunut keskeiseksi viitekehikseksi teknologianäkökulmasta, ja SOA näyttääkin mahdollistavan yhteisöllisen kehittämistyön syntyminen kuntien yhteistoiminnassa. Sessiossa käydään läpi keskeiset niin sanotun KuntaIT-arkkitehtuurityön toiminta-alueet ja tähänastiset tulokset. Mitä merkitystä arkkitehtuurityöllä voi olla kunnille ja terveydenhuollolle? Mitä on edessä, kun nyt valmistuvia suosituksia jalkautetaan? Mitä edelläkävijäkunnat käytännössä tekevät?

SOAan ei voi syöksyä, vaan sen käyttöönottoaminen organisaatiossa – julkishallinnon tapauksessa lähes aina yli organisaatorajojen - on suunnitelmallisen etenemisen paikka. Mitä asioita on otettava huomioon kun monoliittisista, integroiduista tieto- ja järjestelmäsiiloista siirrytään löyhästi yhteenkytketyistä komponenteista koostuvaan kudelman?

Entä jos SOAa tarkastellaan ennen kaikkea liiketoiminnan arkkitehtuurina – jonkun kaiketi pitäisi johtaa siirtymistä tietohallinnosta kohti verkostomaista prosessihallintoa?